

F. G. JACOBS

FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2004. december 16.¹

1. A jelen ügy tárgya lényegében azon, 2007-ben hatályba lépő tilalom jogszerűsége, mely szerint Olaszország a borcímekén nem használhatja a „Tocai friulano” és annak szinonimája, a „Tocai italico”² szőlőfajta-megnevezéseket. Ez a tilalom eredetileg a Közösség és Magyarország közötti megállapodásból származik, és a „Tokaj” magyar földrajzi megjelölés védelmére irányul.

kezéseivel, a megállapodás a valóság téves bemutatásán alapult, tehát a vonatkozó rendelkezés — mint nemzetközi jogi rendelkezés — semmis, hogy a tilalmat a TRIPS egyezmény⁴ hatálytalanította, és hogy a tilalom nincs összhangban az Emberi jogokról szóló európai egyezmény⁵ által és az Európai Unió Alapjogi Chartája⁶ által védett tulajdonhoz való joggal.

2. A Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia (Friuli-Venezia Giulia autonóm tartomány) és az Agenzia Regionale per lo Sviluppo Rurale (ERSA) (vidékfejlesztési tartományi hivatal) (a továbbiakban: a felperesek) pert indítottak a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio előtt (Lazio tartományi közigazgatási bírósága) egy nemzeti törvény³ megsemmisítése ügyében, amely gyakorlatilag tartalmazza ezt a tilalmat. A felperesek lényegében azzal érvelnek, hogy a Közösségnek nem volt hatásköre megállapodást kötni Magyarországgal, a tilalom ellentétes a megállapodás egyéb rendelkezéseivel.

I — A Társulási Megállapodás

3. Az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről a Magyar Köztársas-

1 — Eredeti nyelv: angol.

2 — A felperesek kijelentették, hogy a „Tocai italico” megnevezés már nem használatos; ennél fogva csak akkor utalok rá, amikor az lényegesnek vagy hasznosnak tűnik.

3 — 2002. szeptember 26-i miniszeri rendelet a 753/2002/EK bizottsági rendelet 19. cikke (1) bekezdésének c) pontjától eltérve a rendelet II. sz. Mellékletében szereplő, az m. t. minőségi borok és olasz IGT- (d'indicazione geografica tipica) borok címkéjén feltüntetendő szőlőfajták nevei és szinonimáik, köztük a földrajzi megjelölés használatának nemzeti feltételeiről.

4 — A Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény („a WTO-egyezmény”) I. C) mellékletét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló egyezmény, amelyet a Közösség a hatáskörébe tartozó kérdések vonatkozásában az Uruguayi Forduló multilaterális tárgyalásain (1986–1994) elfogadott egyezmények Európai Közösség általi jóváhagyásáról szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL 1994. L 336., 1. o.) hagyott jóvá. A vonatkozó rendelkezések az alábbi 80–82. pontban szerepelnek.

5 — Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-i egyezmény; az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1952. március 20-án került elfogadásra. A vonatkozó rendelkezés az alábbi 92. pontban szerepel.

6 — 2000. december 7; HL 2000. C 364., 1. o. A vonatkozó rendelkezés az alábbi 94. pontban szerepel.

ság közötti társulás létrehozásáról szóló Európai Megállapodást (a továbbiakban: a Társulási Megállapodás), 1991. december 16-án írták alá, és a Közösségek részéről a 93/742/Euratom, ESZAK, EK határozattal⁷ került jóváhagyásra.

4. A Társulási Megállapodás tartalma nem képezi jelen ügy tárgyát. Ugyanakkor lényeges annyiból, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdése arra irányult, hogy ezen megállapodás megfelelő és elégséges jogalapot biztosít-e újabb megállapodás megkötésére a Közösség és Magyarország között, amely közvetlenül az ügy tárgyát képezi, és amelyet az alábbiakban tárgyalok⁸. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság a Társulási Megállapodás alábbi rendelkezéseit említi.

5. A Társulási Megállapodást elfogadó záróokmány mellékletét képező 13. Közös Nyilatkozat⁹ kimondja:

„A Felek megállapodnak abban, hogy e Társulási Megállapodás szempontjából a »szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdon« az EKG-Szerződés 36. cikkében foglaltakhoz

hasonló jelentéssel bír, különösképpen pedig magában foglalja (...) a földrajzi eredetmegjelölés védelmét.”

6. A Társulási Megállapodás XIII. Mellékletének 5. pontja így rendelkezik:

„A Melléklet rendelkezései és a szellemi tulajdonra vonatkozó 74. cikk 1. pontjának rendelkezései nem érintik az Európai Gazdasági Közösség és tagállamai hatáskörét ipari, szellemi és kereskedelmi tulajdoni kérdésekben.”

II — A Bormegállapodás

7. A Magyar Köztársaság és az Európai Közösség között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló megállapodást (a továbbiakban: a Bormegállapodás) a Közösség a 93/724/EK határozattal¹⁰ hagyta jóvá, és az 1993. november 29-én került aláírásra.

7 — Az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről a Magyar Köztársaság közötti Európai Megállapodás megkötéséről szóló, 1993. december 13-i tanácsi és bizottsági határozat (HL 1993. L 347., 1. o.); a társulási megállapodás a határozat mellékletét képezi.

8 — A 7–15. pontban.

9 — HL 1993. L 347., 259. o.

10 — Az Európai Közösség és a Magyar Köztársaság között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló megállapodás megkötéséről szóló, 1993. november 23-i tanácsi határozat (HL 1993. L 337., 93. o.); a Megállapodás a határozat mellékletét képezi.

A — A 93/724 határozat

9. A 93/724 határozat 1. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

8. A 93/724 határozat preambuluma kimondja:

„A Magyar Köztársaság és az Európai Közösség között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló megállapodást, a Jegyzőkönyvet, a Levélváltást és a mellékletet képező nyilatkozatokat a Közösség ezennel jóváhagyja.

„Tekintettel az Európai Közösséget létrehozó Szerződésre és különösen annak 113. cikkére,
(...)

(...)”.

„Mivel az Európai Közösség és a Magyar Köztársaság között létrejött, bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló megállapodás hozzásegít a tisztességtelen verseny megszüntetésére irányuló intézkedések hatékonyabbá tételéhez, magasabb szintű fogyasztóvédelmet biztosít, és előmozdítja a borkereskedelmet a Szerződő Felek között, mivel ennél fogva kívánatos az említett megállapodás elfogadása;

B — A Bormegállapodás

10. A Bormegállapodás preambulumban a következő hivatkozások szerepelnek:

„Tekintettel [a Társulási Megállapodásra]

(...)

(...)

Mivel a megállapodás rendelkezései közvetlenül kapcsolódnak a közös kereskedelmi- és agrárpolitika hatálya alá tartozó intézkedésekhez, az említett megállapodást közösségi szinten kell létrehozni.”

Tekintettel mindkét Szerződő fél érdekeltségére a bormegnevezések kölcsönös védelmében és ellenőrzésében”.

11. A Bormegállapodás 4. cikke kimondja: — csak a magyar törvényekben és rendeletekben rögzített feltételek szerint szabad használni.

„1. Az alábbi megjelölések védettek:

- (...)
4. Az 1. bekezdésben előírt védettség kiterjed azokra a megjelölésekre is, amelyek esetében fordításban jelölik a bor valódi származását, vagy használják a földrajzi megjelölést vagy a hagyományos kifejezést, illetve olyan vagy hasonló értelmezést támasztó kifejezésekkel egészítik ki, mint »védjegy«, »típus«, »stílusú«, »imitáció«, »módszer«, »féle«.
- (b) a Magyarországról származó borok esetében:

(...)

5. Homonim vagy azonos földrajzi megjelölések esetében:

- a Mellékletben hivatkozott földrajzi megjelölések és hagyományos kifejezések (...)

(...)

- (a) ahol az e Megállapodás értelmében védett két megjelölés homonim vagy azonos, a védelmet mindkét megjelölésre ki kell terjeszteni, feltéve hogy:

3. A Közösségben a védett magyar megjelöléseket

- kizárólag a Magyarországról származó azon borokra tartják fenn, amelyekre azokat alkalmazzák, és

- a kérdéses földrajzi megjelölést hagyományosan és következetesen használják olyan bor leírására és bemutatására, amelyet azon a földrajzi területen állítanak elő, amelyre a megnevezés utal,

- a bort nem megtévesztő módon mint a másik Szerződő Fél területéről származót mutatják be a fogyasztóknak;
- 14. A Levélváltás, miután hivatkozik a bormegnevezésekről szóló megállapodásra, kimondja:

(...)”

12. A Bormegállapodás borneveket tartalmazó melléklete a „Tokaj” elnevezést a B rész („a 4. cikkben hivatkozott védett bornevek jegyzéke”) I. fejezet 3.4. pontja alá helyezi („Földrajzi megjelölések”). A Melléklet nem tartalmazza a „Tocai friulano” vagy „Tocai italico” elnevezéseket.

„1. Az említett Megállapodás hatálybelépésétől számított tizenhárom éves átmeneti időszak folyamán a hivatkozott Megállapodás alkalmazása nem akadályozza, hogy a »Tocai« megnevezés használata megengedhető legyen egyes meghatározott területen előállított olasz minőségi borok jelölésére és bemutatására a következő feltételek mellett:

A különleges közösségi és adott esetben szigorúbb nemzeti rendelkezések sérelme nélkül, a bornak:

C — A Levélváltás

- a »Tocai friulano« szőlőfajtából kell származnia;

13. A Levélváltást a borok megnevezésének kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló Megállapodás 4. cikkével kapcsolatban (a továbbiakban: a Levélváltás)¹¹, 1993. november 29-én írták alá, és ez egyike a 93/724 határozat 1. cikkében¹² hivatkozott dokumentumoknak.

- teljes egészében az olasz Veneto vagy Friuli tartományokban szüretelt szőlőből kell készülnie;

11 — Levélváltás a Magyar Köztársaság és az Európai Közösség között a borok megnevezésének kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló Megállapodás 4. cikkével kapcsolatban (HL 1993. L 337., 169. o.).

12 — A fenti 9. pontban szerepel.

(...)

3. Egyetértés született, hogy a szóban forgó, meghatározott területen előállított minőségi borok, amelyeket az 1. bekezdésben hivatkozott átmeneti időszak letelte előtt a vonatkozó rendelkezésekkel összhangban láttak el jelöléssel és mutattak be, a készletek kimerüléséig forgalomba hozhatók.

idején nem volt tudomásuk semmilyen különleges esetről, amelyre e cikk rendelkezéseit alkalmazni kellene.

(...)”

4. A 3. bekezdésben előírányzott rendelkezések sérelme nélkül, a »Tocai« megnevezés használatának lehetősége, az 1. bekezdésben feltüntetett feltételekkel összhangban, az ugyanabban a bekezdésben előírányzott átmeneti időszak végén megszűnik.

Vonatkozó közösségi szabályozás a Bor-megállapodás megkötésének idején

(...)”

A — A 822/87 rendelet

D — A Közös Nyilatkozat

15. Az Egyezmény 4. cikkének 5. bekezdésével kapcsolatos Közös Nyilatkozat¹³ (a „Közös Nyilatkozat”) szerint, amely ugyancsak egyike a 93/724 határozat 1. cikkében hivatkozott dokumentumoknak:

16. 1993-ban a borpiac közös szervezéséről szóló alapvető rendelet a 822/87 tanácsi rendelet¹⁴ volt.

17. A 822/87 rendelet 13. cikke előírta a Bizottság számára olyan részletes szabályok elfogadását, amelyek a szőlőfajtákat ajánlott, engedélyezett és ideiglenesen engedélyezett fajtákba sorolják.

„A 4. cikk 5. a) bekezdésével kapcsolatban a Szerződő Felek kijelentik, hogy a tárgyalások

¹⁴ — A borpiac közös szervezéséről szóló, 1987. március 16-i tanácsi rendelet (HL 1987. L 84., I. o.), amelyet hatályon kívül helyezett és felváltott a borpiac közös szervezéséről szóló, 1999. május 17-i 1493/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 179., I. o.).

¹³ — HL 1993. L 337., 171. o.

18. A 822/87 rendelet 63. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„1. A Közösségen belüli kereskedelem céljából, a közvetlen emberi fogyasztásra szánt és földrajzi eredetre való utalással ellátott import borokat, amennyiben kölcsönös megállapodás megkötése lehetséges, ellenőrizni és védeni lehet az m. t. minőségi borok vonatkozásában [a 823/87/EGK rendelet 15. cikkében] előírtak szerint.

2. Az 1. bekezdést az érintett harmadik országokkal az EK-Szerződés 113. cikkében meghatározott eljárás szerint tárgyalta és megkötött megállapodások útján kell végrehajtani”.

helyezte a 337/79 rendeletet, a 3800/81 rendelet mellékletét képező lista hatályban maradt, ettől kezdve a 822/87 rendelet 13. cikkéből nyerve felhatalmazást.

20. A „Tocai friulano” a 3800/81 rendelet mellékletét képező ajánlott vagy engedélyezett szőlőfajták listájában a következő észak- és közép-olaszországi közigazgatási egységeknél szerepel: Brescia, Mantova, Varese, Padova, Rovigo, Treviso, Velence, Verona, Vicenza, Gorizia, Pordenone, Udine, Bologna, Ferrara, Ravenna, Ascoli Piceno,¹⁷ Perugia, Terni,¹⁸ Viterbo, Chieti, Aquila, Pescara, Teramo és Sassari.

B — A 3800/81 rendelet

19. A szőlőfajták osztályozását 1993-ban a borpiac közös szervezéséről szóló 3800/81/EGK bizottsági rendelet¹⁵ szabályozta, amely eredetileg a borpiac közös szervezéséről szóló 337/79 tanácsi rendeleten¹⁶ alapult. Noha a 822/87 rendelet hatályon kívül

C — A 823/87 rendelet

21. A 823/87 tanácsi rendelet¹⁹ a „meghatározott termőhelyen” termesztett minőségi borokra állapított meg szabályokat. A

15 — A szőlőfajták osztályozásának meghatározásáról szóló, 1981. december 16-i rendelet (HL 1981. L 381., 1. o.), amelyet hatályon kívül helyezett a termelési potenciálra tekintettel a borpiac közös szervezéséről szóló 1493/1999/EK tanácsi rendelet alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2000. május 31-i 1227/2000/EK bizottsági rendelet (HL 2000. L 143., 1. o.).

16 — 1979. február 5-i rendelet (HL 1979. L 54., 1. o.).

17 — Beiktatta az 1543/89/EGK 1989. június 2-i bizottsági rendelet (HL 1989. L 151., 16. o.).

18 — Beiktatta a 3369/92 1992. november 24-i rendelet (HL 1992. L 342., 11. o.).

19 — A meghatározott területen termesztett minőségi borra vonatkozó különleges rendelkezésekről szóló, 1987. március 16-i 823/87/EGK tanácsi rendelet (HL 1987. L 84., 59. o.), módosítva különösen az 1989. június 19-i 2043/89/EGK tanácsi rendelet (HL 1989. L 202., 1. o.) által; hatályon kívül helyezte és felváltotta a 14. lábjegyzetben hivatkozott 1493/99 rendelet.

„meghatározott termőhelyet” a 3. cikk (1) bekezdése a következőképpen határozta meg:

„Az olyan szőlőtermő területet vagy szőlőtermő területek összességét jelenti, amely különleges minőségi jellemzőkkel rendelkező borokat terem, és amelynek nevét az m. t. minőségi bor jelölésére használják”.

22. A 823/87. rendelet 1. cikkének (3) bekezdése előírta, hogy a tagállamok küldjék meg a Bizottságnak az általuk elismert m. t. minőségi borok listáját, a Bizottság pedig tegye közzé e listát a Hivatalos Lapban. Az 1993-as évre alkalmazandó listában nem szerepelt a „Tocai friulano” vagy „Tocai italico”²⁰.

23. A 15. cikk (4) bekezdése így rendelkezett:

„Az m. t. minőségi borok meghatározott típusaira vonatkozó közösségi rendelkezések sérelme nélkül, a tagállamok engedélyezhetik (...), hogy egy meghatározott vidék neve mellett fel lehessen tüntetni az előállítási

módra vagy a típusra vonatkozó adatokat, vagy a szőlőfajta nevét vagy annak szinonimáját.”

D — A 2392/89 rendelet

24. Asztali borokra vonatkozóan a borok és szőlőmustok megnevezéséről és kiszereléséről szóló 2392/89 tanácsi rendelet²¹ 2. cikkének (3) bekezdése engedélyezte, hogy a megnevezést kiegészítse többek között a) a tagállamnál kisebb földrajzi egység megnevezése és i. a „vino tipico” megjelölés, amennyiben az asztali bor Olaszországból származik.

25. Földrajzi területre utaló megnevezéssel ellátott import borokra vonatkozóan a 2392/89 rendelet 26. cikkének (1) bekezdése így rendelkezett:

„A közvetlen emberi fogyasztásra szánt import borok címkéjén feltüntetett, földrajzi területre utaló és egy elfogadandó listán

20 — Módosítás a Közösség meghatározott területein termesztett minőségi borok jegyzékéhez (HL 1982. C 348., 1. o.). Ez a dokumentum a teljes „Olaszország” részt módosítja. A jegyzéket a meghatározott területeken termelt minőségi borok ellenőrzéséről szóló, 1973. augusztus 16-i 2247/73/EGK bizottsági rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében tették közzé (HL 1973. L 230., 12. o.).

21 — Az 1989. július 24-i 2392/89/EGK tanácsi rendelet (HL 1989. L 232., 13. o.); hatályon kívül helyezte és felváltotta a 14. lábjegyzetben hivatkozott 1493/99 rendelet.

szereplő megnevezésnek a következőket kell tartalmaznia:

rajzi egységek megnevezéseinek (...) 2392/89/EGK rendeletben hivatkozott listáját (...)

- a) az illető harmadik államban található földrajzi egység nevét (...)"

A Bizottság az első albekezdés szerint megküldött földrajzi egységek megnevezéseit közzéteszi az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjának C* sorozatában.

E — A 3201/90 rendelet

26. A borok és szőlőmustok megnevezésének és kiserelésének részletes szabályait megállapító 3201/90 bizottsági rendelet²² 11. cikke a következőképpen rendelkezett:

2. A 2392/89/EGK rendelet 26. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott földrajzi területre utaló megnevezéssel ellátott import borok listáját jelen rendelet II. Melléklete tartalmazza.

(...)"

„1. (...) A »vino tipico« (...) megnevezéssel ellátott asztali borok vonatkozásában valamennyi bortermelő tagállam megküldi a Bizottságnak a 2392/89 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének i. pontjával összhangban:

27. A Bizottság számára eljuttatott földrajzi egységek megnevezéseinek listája nem tartalmazta a „Friuli” vagy „Friulano” megnevezést²³.

— összeállítását követő lehető legrövidebb időn belül a tagállamoknál kisebb föld-

28. A „Tokaj” vagy „Tokaji” megnevezés szerepelt a 3201/90 rendelet II. Mellékletét képező listán.

22 — Az 1990. október 16-i bizottsági rendelet (HL 1990. L 309. I. o.), hatályon kívül helyezte és módosította az 1493/1999/EK tanácsi rendelet egyes borágazati termékek leírása, jelölése, kiserelése és oltalma tekintetében történő alkalmazása szabályainak megállapításáról szóló, 2002. április 29-i 753/2002/EK rendelet (HL 2002. L 118. I. o.).

23 — Lásd a HL 1992. C 155. 14. oldalán lévő listát, módosítva HL 1993. C 203. 4. o.

29. A 3201/90 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése így rendelkezett:

„A szőlőfajta-megnevezések azon szinonimáinak listáját, amelyek a 2392/89/EGK rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 14. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján asztali borok és m. t. minőségi borok megjelölésére használhatók, jelen rendelet III. sz. Melléklete tartalmazza.”

32. „A szőlőfajták feltüntetése” alcímű 19. cikk így rendelkezik:

„(1) A földrajzi jelzéssel ellátott asztali bor vagy m. t. minőségi bor készítéséhez használt szőlőfajták neve vagy azok szinonimái feltüntethetők a szóban forgó bor címkéjén, feltéve hogy

(...)

30. A 3201/90 rendelet III. sz. mellékletét képező lista tartalmazta a „Tocai friulano” és a „Tocai italico” megnevezéseket, ez utóbbit az előbbi „elfogadott szinonimájaként” tüntetve fel.

c) a fajta neve, illetve szinonimáinak valamelyike nem tartalmaz m. t. minőségi bor, vagy asztali bor vagy a Közösség és harmadik országok közötti megállapodásokban felsorolt importált bor leírására használt földrajzi jelzést, és ha más földrajzi kifejezés kapcsolódik hozzá, a címkén e földrajzi kifejezés nélkül jelenik meg;

IV — Jelenlegi vonatkozó közösségi és nemzeti jogszabályok

31. A borpiac közös szervezéséről szóló, 1999. május 17-i 1493/1999 tanácsi rendelet²⁴ a borágazatra vonatkozó eredeti szabályozás egyszerűsítése és egységes szerkezetbe foglalása részeként léptették életbe. Az 1493/1999 rendeletet a borcímkézésre vonatkozó szabályokat megállapító 753/2002 bizottsági rendelet²⁵ hajtotta végre.

(...)

(2) Az (1) bekezdés c) pontjától eltérve:

a) földrajzi jelzést tartalmazó szőlőfajta-név vagy annak valamelyik szinonimája

²⁴ — Hivatkozás a 14. lábjegyzetben.

²⁵ — Hivatkozás a 22. lábjegyzetben.

az ezzel a földrajzi jelzéssel megjelölt bor címkéjén feltüntethető;

azzal a megjegyzéssel szerepel, hogy „kizárólag a Veneto és Friuli vidékéről származó m. t. minőségi borokra lehet használni a 2007. március 31-ig tartó átmeneti időszakban.”

- b) a II. mellékletben szereplő fajtanevek és szinonimáik az e rendelet hatálybalépésének napján érvényben levő nemzeti és a közösségi szabályok szerint használhatók.

34. Az ügy tárgyát képező olasz jogszabály²⁷ a 19. cikk (2) bekezdésében alkalmazza ezt az eltérést a „Tocai friulano” és „Tocai italico” vonatkozásában, amely szerint e megszorítás az Európai Unió és a Magyar Köztársaság között létrejött megállapodásból ered. Ezen megállapodás természetesen a Bormegállapodás.

(...)”

V — Alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra utalás

33. „A borok címkéin a 19. cikk (2) bekezdésének megfelelően feltüntethető földrajzi jelzést tartalmazó szőlőfajtanevek és szinonimáik” című II. melléklet eredetileg tartalmazta a „Tocai Friulano” és a „Tocai Italico” megnevezést, a megnevezés használatára jogosult országgként Olaszországot tüntetve fel. Egy lábjegyzet szerint „[a] »Tocai friulano« nevet és a »Tocai italico« szinonimát a 2007. március 31-ig tartó átmeneti időszakban lehet használni”. Ezt a mellékletet a 2004-es bővítés után újabb váltotta fel²⁶; a lista jelenleg 122 szőlőfajtát tartalmaz, ezek között a „Tocai friulano” és „Tocai italico”

35. Úgy tűnik, hogy a Tocai friulano szőlőfajtát hagyományosan Friuli-Venezia Giulia tartományban termesztik.

36. Ebben a tartományban jónéhány elismert m.t minőségi bor létezik, ideértve a „Colli orientali del Friuli”, „Friuli aquilaea”, „Friuli grave”, „Friuli latisana” és „Isonzo” vagy „Isonzo del Friuli” borokat. Ezeket számos szőlőfajtából elő lehet állítani, köztük a Tocai friulanóból is, amelyből száraz fehérbor keletkezik.

26 — A 2004. augusztus 9-i 1429/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 263., 11. o.).

27 — Hivatkozás a 3. lábjegyzetben.

37. A felperesek a kérdést előterjesztő bírósághoz keresetet nyújtottak be, amelyben a nemzeti jogszabályt azon részében vitatták, amely arról rendelkezik, hogy a Bormegállapodás értelmében a „Tocai friulano” és „Tocai italico” megnevezések használatát érintő tilalomra vonatkozó eltérés 2007. március 31-én lejár.

38. A felperesek azzal érveltek a kérdést előterjesztő bíróság előtt, hogy a Bormegállapodás több alapon is jogellenes.

39. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság felfüggesztette az eljárást, és a következő előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel fordult a bírósághoz:

„1. Az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Magyar Köztársaság közötti társulás létrehozásáról szóló, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás (HL L 347., 1993. december 31.) megfelelő és elégséges jogalapot képez-e arra vonatkozólag, hogy felhatalmazást nyerjen az Európai Közösség arra, hogy a Magyar Köztársaság és az Európai Közösség között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló, 1993. november 29-i megállapodást (HL 1993. L 337.) megkösse, különös tekintettel az Európai Megállapodás 65. cikkének (1) bekezdésére, a 13. Közös Nyilatkozatra és a

XIII. mellékletre (3., 4. és 5. pont) a tagállamoknak az élelmiszer-ipari és borászati termékeket megjelölő földrajzi megnevezések területén meglévő szuverenitása és hatásköre fenntartására vonatkozólag, korlátozva ezáltal ezen a területen a hatáskör gyakorlásának Európai Közösségre történő átruházását?

2. Az Európai Közösségek Bíróságának az Európai Közösségek kizárólagos hatásköréről szóló 1/94. sz. Véleményének fényében a Magyar Köztársaság és az Európai Közösség között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló, 1993. november 29-i megállapodást (HL 1993. L 337.), amely a szellemi és kereskedelmi tulajdon körébe eső földrajzi megnevezések védelméről rendelkezik, érvénytelennek és hatálytalannak kell-e nyilvánítani a közösségi jogrendben, mert magát a megállapodást az Európai Közösség egyes tagállamai nem ratifikálták?

3. Amennyiben a Bormegállapodást (HL 1993. L 337.) teljes egészében jogszerűnek és alkalmazhatónak kell tekinteni, az Olaszországot 2007 után érintő, a «Tocai» megnevezés használatára vonatkozó tiltást, amely a Bormegállapodás mellékletét képező, a megállapodás részes felei közötti Levélváltásból ered, érvénytelennek és hatálytalannak kell-e tekinteni, mivel nincs

összhangban a Bormegállapodás homonim földrajzi megjelöléseket szabályozó rendelkezéseivel (lásd a Bormegállapodás 4. cikkének (5) bekezdését)?

mezni, mint amelynek homonim bormegnevezéseket szabályozó rendelkezései alkalmazandók a Bormegállapodás rendelkezései helyett, amennyiben a kettő nincs összhangban egymással, hiszen mindkét megállapodás felei azonosak?

4. A Bormegállapodás mellékletét képező Második Közös Nyilatkozatot (HL 1993. L 337.), amely szerint a szerződő feleknek a megállapodásra vonatkozó tárgyalások idején nem volt tudomásuk a közösségi és magyar borokkal kapcsolatos homonim elnevezések létezéséről, úgy kell-e tekinteni, mint a valóság nyilvánvalóan téves bemutatását (mivel a «Tocai» borokra utaló olasz és magyar megnevezések évszázadokon keresztül léteztek egymás mellett, 1948-ban hivatalosan is elismerést nyertek egy Olaszország és Magyarország közötti megállapodásban, és nemrég a közösségi jog hatálya alá vonták őket), és mint ilyen, semmissé teszi-e a szerződések jogáról szóló Bécsi Egyezmény 48. cikke alapján a Bormegállapodás azon részét, amely megtiltja a «Tocai» megnevezés használatát Olaszországban?
6. Két különböző, TRIPs tagsággal rendelkező országban gyártott két különböző bort megjelölő két homonim megnevezés esetén (továbbá ha a homonim megnevezés mindkét TRIPs tagországban használt földrajzi megjelölésre utal, vagy ha egy tagországban földrajzi megnevezésre, míg a másikban hagyományosan termesztett szőlőfajtára) a Kereskedelmi Világszervezet létrehozásáról szóló megállapodás C mellékletének harmadik részét képező, 1996. január 1-jén hatályba lépő TRIPs egyezmény (HL 1994. L 336.) 22–24. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy mindkét megnevezés továbbra is használható, feltéve hogy a múltban, 1994. április 15-ét megelőzően azokat a termelők jóhiszeműen, vagy legalább 10 évig használták (24. cikk (4) bekezdés) és mindkét megnevezés egyértelműen jelöli a bor származási országát, vidékét vagy területét oly módon, hogy az a fogyasztókat nem téveszti meg?
5. A szerződések jogáról szóló Bécsi Egyezmény 59. cikkének fényében a Kereskedelmi Világszervezet keretében 1994-ben megkötött, szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló TRIPs egyezményt (HL 1994. L 336.), amely 1996. január 1-jén, tehát az 1993-as Bormegállapodás megkötése után lépett hatályba, úgy kell-e értel-

7. Az emberi jogokról szóló európai egyezmény (az 1950-es Római Egyezmény) Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkében megállapított és a Nizzában 2000-ben kihirdetett Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikke által átvett tulajdonhoz való jog vonatkozik-e a borok származási helyének megjelölésében és e megjelölések használatában fennálló szellemi tulajdonra, következésképpen az e jogszabályokban megfogalmazott elv kizárja-e a Magyar Köztársaság és az Európai Közösség között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló megállapodáshoz (HL 1993. L 337.) kapcsolódó Levélváltásban, tehát nem a megállapodás szövegtestében található megegyezés alkalmazását, amely alapján Friuli-Venezia Giulia tartomány bortermelői nem használhatják a «Tocai Friulano» megnevezést, különösen annak fényében, hogy e bortermelők nem kapnak semmiféle kártalanítást, továbbá nincs olyan közérdek, amely indokolná tulajdontól való megfosztásukat, valamint az arányosság elvének nyilvánvaló megsértését?

rendelkezéseit, amelyek alapján a «Tocai Friulano» megnevezés használata megtiltásra kerül 2007. március 31. után (19. cikk (2) bekezdés), érvénytelennek és hatálytalannak kell-e tekinteni?”

40. A felperesek, az olasz kormány, a Tanács és a Bizottság írásbeli észrevételt nyújtott be, és ők valamennyien, a magyar kormánnyal egyetemben, jelen voltak a tárgyaláson.

41. A felperesek és az olasz kormány ezenfelül írásban foglalt állást, a Bíróság felhívásának megfelelően, a Tanács és Bizottság azon álláspontjával kapcsolatban, mely szerint a „Tocai friulano” megnevezés és annak szinonimája, a „Tocai italico” nem földrajzi megjelölések, és soha nem is voltak azok, hanem egy bor vagy szőlőfajta megjelölései.

8. Amennyiben a Bíróság kimondja, hogy az Európai Közösség és a Magyar Köztársaság között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló, 1993. november 29-i megállapodásban (HL 1993. L 337.) és/vagy az ennek mellékletét képező levélváltásban található közösségi jogszabályok az előző kérdésekben kifejtett mértékben jogellenesek, a 753/2002/EK rendelet

VI — Az első kérdésről

42. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy vajon a Társulási Megállapodás felhatalmazta-e a Közösséget a bormegnevezésekről szóló megállapodás megkötésére.

43. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Közösség hatásköre nemzetközi kötelezettségek vállalására az EK-Szerződés kifejezett rendelkezéseiből közvetlenül vagy ezen rendelkezésekből hallgatólagosan ered²⁸.

44. Ennélfogva nyilvánvaló, hogy a Közösség hatásköre a Bormegállapodás megkötésére nem származhat a Társulási Megállapodásból.

45. Másrészt az EK 133. cikk kifejezetten a Tanácsra ruházza a közös kereskedelempolitika végrehajtásának hatáskörét. A 93/724. tanácsi határozat preambuluma kimondja, hogy a határozat az EK 133. cikkén alapul. A Bormegállapodás 1. cikke pedig úgy rendelkezik, hogy a Magyar Köztársaság és az Európai Közösség között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló megállapodást, a Jegyzőkönyvet, a Levélváltást és a mellékletet képező nyilatkozatokat a Közösség „ezennel jóváhagyja”. Nyilvánvaló tehát, hogy a közösségi jog szempontjából a Bormegállapodás az EK-Szerződéssel összhangban, megfelelő módon került jóváhagyásra. Ahogy arra a Tanács és a Bizottság rámutat, egy megállapodás jogalapját a megállapodás megkötéséről és jóváhagyásáról szóló tanácsi határozat preambuluma mondja ki. A határozat nem tesz említést a Társulási Megállapodásról mint jogalapról. Noha a Bormegállapodás preambuluma a Társulási Megállapodást megemlíti, egy

nemzetközi megállapodás preambulumbekzdései nem jelölhetik a jogalapot valamennyi szerződő fél jogrendjében. A közösségi jogrendben ezt a jogalapot a megállapodás szövegének véglegesítése után, a szöveg tárgyának és tartalmának fényében határozzák meg. A Társulási Megállapodásra való hivatkozás a Bormegállapodás preambulumban egyszerűen csak politikai és jogi összefüggésbe helyezi a Bormegállapodást.

46. A felperesek és az olasz kormány előadják, hogy a borra vonatkozó földrajzi megjelölések a szellemi tulajdon körébe tartoznak, és hogy a tagállamoknak kizárólagos hatáskörük volt, mivel a Bormegállapodás szellemi tulajdonjogra vonatkozott: lásd a Társulási Megállapodás XIII. mellékletét²⁹. Ennélfogva a Bizottságnak nem volt hatásköre a Bormegállapodás megkötésére.

47. Ezen előterjesztés alaposabb vizsgálatára a második előzetes döntéshozatalra utalt kérdés vonatkozásában kerül sor.

28 — Lásd pl. az EK-Szerződés 228. cikkének (6) bekezdése értelmében a Bíróság 2/94. sz. véleményét [EBHT 1996. I-1759. o., 26. pont].

29 — Lásd a fenti 6. pontot.

VIII — A második kérdésről

48. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Bíróságnak az Európai Közösségek kizárólagos hatásköréről szóló 1/94. sz. véleménye³⁰ fényében érvénytelen és hatálytalan-e a Bormegállapodás a közösségi jogrendben, mivel azt az Európai Közösség egyes tagállamai nem ratifikálták. Más szóval az a kérdés, hogy a Közösségnek kizárólagos hatásköre volt-e a Bormegállapodás megkötésére, vagy a Bormegállapodás, egy helyes vizsgálaton alapulva, olyan vegyes megállapodás-e, amelyben mind a Közösségnek, mind a tagállamoknak szerződő felekként kellett volna részt venniük.

49. Nem vitatott, hogy a Közösségnek kizárólagos hatásköre van, amikor ezt az EK-Szerződés kifejezetten ráruházza, vagy amikor a Közösség az EK-Szerződés által előírt irányzott közös politika végrehajtása érdekében közös szabályokat megállapító rendelkezéseket fogad el³¹.

50. A Bíróság 1/94. sz. véleményében két okból kifolyólag is arra a következtetésre jutott, hogy a Közösségnek és a tagállamoknak együttes hatáskörük volt a TRIPs egyez-

mény megkötésére. Először is, a hamisított áruk szabad mozgásának tilalmára vonatkozó rendelkezésein kívül, a TRIPs egyezmény nem esik a közös kereskedelmi politika hatálya alá, amelyre vonatkozóan az EK 133. cikk kizárólagos hatáskört biztosít. Másodsorban pedig, a TRIPs egyezmény által szabályozott területeken elért Közösségen belüli harmonizáció csak részleges, és egyéb területeken nem terveztek harmonizációt³².

51. A felperesek és az olasz kormány előadják, hogy az EK-Szerződés nem rendelkezik kizárólagos hatáskörrel a szellemi tulajdon területén, továbbá a Bormegállapodásról szóló tárgyalások idején nem léteztek közösségi rendelkezések a nemzeti szabályozású földrajzi bormegnevezések szellemi tulajdonjogára vonatkozóan: a közösségi szabályozás a borágazatban egyszerűen elismerte valamennyi tagállam bejegyzett elnevezéseit.

52. Ezek a felek előadják továbbá, hogy a Közösség nem rendelkezik kizárólagos hatáskörrel, ezenkívül a kizárólagos hatáskör a tagállamokat illeti meg a szellemi tulajdon területén. Nézetük alátámasztására a Társu-

30 — Az EK-Szerződés 228. cikke (6) bekezdése alapján kialakított Vélemény [EBHT 1994. I-5267. o.]

31 — Lásd a 22/70. sz., Bizottság kontra Tanács ügyben hozott ítélet („ERTA”) 16. és 17. pontját [EBHT 1971., 263. o.].

32 — A Vélemény 71., 103. és 105. pontja.

lási Megállapodás XIII. mellékletére hivatkoznak, amely kimondja, hogy a melléklet rendelkezései nem érintik a Közösség és annak tagállamai hatáskörét a szellemi tulajdon vonatkozásában.

53. Nem hiszem, hogy a Társulási Megállapodás XIII. mellékletének az olasz kormány által hivatkozott kijelentése segítségünkre lenne: a Bíróságot nem a Társulási Megállapodás jogállásáról kérdezték, és a XIII. sz. melléklet szövegezése egyébként sem döntő.

54. A Bormegállapodás 1. cikke kimondja, hogy „[a] szerződő felek megállapodnak abban, hogy viszonyosság alapján védik és ellenőrzik a Magyarországról és a Közösségből származó borok megnevezését a Megállapodásban meghatározott feltételek mellett”.

55. Teljességgel nyilvánvalónak tűnik, ahogyan azt a Tanács és a Bizottság is megjegyezte, hogy a Bormegállapodás megkötésének idején a bormegnevezések védelme és ellenőrzése — a szellemi tulajdon egyetlen olyan vonatkozása, amely potenciálisan jelen ügy tárgyát képezheti — közösségi szintű, átfogó szabályozás tárgya volt, amelyből a fenti 16–33. pontban idézett jogszabályok csak a jéghegy csúcsát jelentik, és így az

kizárólagos közösségi hatáskörbe tartozik. Hiszen a 822/87. rendelet 63. cikke kifejezetten kimondta, hogy az import borokat, „amennyiben kölcsönös megállapodás megkötése lehetséges, ellenőrizni és védeni lehet az m. t. minőségi borok vonatkozásában [a 823/87/EGK rendelet 15. cikkében] előírtak szerint”.

56. A 93/724 határozat preambuluma kimondja továbbá, hogy a Bormegállapodás „hozzásegít a tisztességtelen verseny megszüntetésére irányuló intézkedések hatékonyabbá tételéhez, magasabb szintű fogyasztóvédelmet biztosít, és előmozdítja a borkezelkedelmet a szerződő felek között”, valamint hogy „a Megállapodás rendelkezései közvetlenül kapcsolódnak a közös kereskedelem és agrárpolitika hatálya alá tartozó intézkedésekhez”.³³ A Bíróság 1/94. sz. véleményében megerősítette, hogy a Bormegállapodások egyrészről a Közösség, másrészről Ausztria és Ausztrália között, amelyek lényegében analógok a jelen ügy tárgyát képező Bormegállapodással, a Közösség kizárólagos hatáskörébe tartoznak, és helyesen alapulnak az EK 133. cikkben, mert „rendelkezéseik közvetlenül kapcsolódnak a közös agrárpolitika és különösen a közösségi borászati és szőlészeti szabályok hatálya alá tartozó intézkedésekhez”³⁴.

33 — Első és harmadik preambulumbekkezdés.

34 — 69. és 70. pont

57. Végezetül azt is megjegyezhetjük, hogy az olasz kormány, válaszul a Bíróság által feltett kérdésre, azt állítja, hogy Magyarország számára, annak 2004. májusi csatlakozása óta, a borágazat szabályozására kizárólag a közösségi jog irányadó. Mindazonáltal, ahogyan arra már korábban rámutattam, ez a kizárólagosan irányadó szabályozás a Közösség kizárólagos hatáskörét vonja maga után e területen. Mivel ezen szabályozás mértéke alapján véve ugyanolyan volt ezen dátum előtt és után is, e kijelentés úgy tűnik, elismeri, hogy a Közösség kizárólagos hatáskörrel bírt a Bormegállapodás megkötésének idején is.

nak a rendelkezéseire. Amennyiben a kettő összeütközésbe kerül egymással, a melléletek hatályukat veszítik.

60. Bármilyen érvennyel bírjon is ezen állítás mint általános tétel, jelen ügyben nyilvánvalóan csak akkor van jelentősége, ha a vonatkozó rendelkezések ténylegesen ellentétesek egymással.

VIII — A harmadik kérdésről

58. Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy amennyiben a Bormegállapodást teljes egészében jogszerűnek és alkalmazhatónak kell tekinteni, az Olaszországot 2007 után érintő, a „Tocai” megnevezés használatára vonatkozó tiltást, amely a Bormegállapodás mellékletét képező Levélváltásból ered, érvénytelennek és hatálytalannak kell-e tekinteni, mivel nincs összhangban a Bormegállapodás 4. cikke (5) bekezdésének homonim földrajzi megjelöléseket szabályozó rendelkezéseivel.

59. A felperesek előadják, hogy egy megállapodás mellékletének rendelkezései nem lehetnek hatással magának a megállapodás-

61. A Bormegállapodás 4. cikkének (5) bekezdése a „homonim vagy azonos földrajzi megjelölések” helyzetét szabályozza. A Bormegállapodás 2. cikkének (2) bekezdése a „földrajzi megjelölést” az alábbi módon határozza meg: „olyan megjelölés, beleértve az »eredetmegjelölés(t)«, amelyet az adott Szerződő Fél törvényei és rendelkezései elismernek a Szerződő Fél területéről vagy e terület egyik körzetéből vagy helységéből származó bor leírására vagy bemutatására, ahol a bor adott minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője döntően földrajzi eredetének tulajdonítható.”

62. A „Tocai friulano” megnevezés tehát csak akkor tartozik a Bormegállapodás 4. cikke (5) bekezdésének hatálya alá, ha azt a közösségi jog a fenti pontban leírtak szerint elismeri.

63. Nyilvánvaló, hogy ez nem így van. A kérdéses időben ez a megnevezés szőlőfajtaként és nem m. t. minőségi borként került elismerésre a 823/87 rendelet³⁵ értelmében, amely a közösségi jogban a borokra vonatkozó földrajzi megjelölés megfelelője volt³⁶. Továbbá nincs olyan felvetés, hogy az ezen szőlőfajtából előállított bor adott minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője döntően földrajzi eredetének lenne tulajdonítható.

64. Még részletesebben, a 4. cikk (5) bekezdésének a) pontja olyan megjelölések esetében alkalmazható, amikor „(...) e Megállapodás értelmében (...) (a) megjelölés” védett. A 4. cikk (1) bekezdésének a) pontja arról rendelkezik, hogy a Közösségből származó borok esetében „a Mellékletben hivatkozott földrajzi megjelölések és hagyományos kifejezések” védettek. A Bormegállapodás mellékletében az Olasz Köztársaságból származó borok listájában nem szerepel a „Tocai friulano” vagy a „Tocai italico”.

65. Válaszul a Bíróság azon kérésére, hogy foglaljanak állást abban, a „Tocai friulano” megnevezés földrajzi megjelölés vagy szőlőfajta-e, a felperesek és az olasz kormány a

823/87 rendelet³⁷ 15. cikkének (4) bekezdésére hivatkoznak, amely felhatalmazza a tagállamokat, hogy engedélyezzék egy meghatározott terület megnevezésének egy szőlőfajta megnevezésével való kombinációját, és ennek megfelelően adták elő, hogy a „Tocai friulano” esetében is ez történt.

66. Ugyanakkor véleményem szerint a 15. cikk (4) bekezdése az alábbiakra korlátozódik: a tagállamok engedélyezhetik egy meghatározott terület megnevezésének a szőlőfajta megnevezésével történő kombinációját. Egyes szőlőtermő vidékeken ez bevett gyakorlat: pl. az Alsace Pinot gris³⁸, Valle d'Aosta Pinot nero vagy Moselle Luxembourgise Riesling esetén. Sem az összetett elnevezés, sem az említett szőlőfajta-megnevezés nem válik ezáltal földrajzi megjelöléssé a Bormegállapodás értelmében.

67. Következésképpen a Levélváltásból eredő tilalom és a Bormegállapodás 4. cikke (5) bekezdésének homonim földrajzi megjelöléseket szabályozó rendelkezései között nincs összeütközés.

35 — Lásd a fenti 20., 22. és 27. pontot.

36 — A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 208., 1. o.), a borra nem alkalmazandó: lásd az 1. cikk (1) bekezdése.

37 — A fenti 23. pontban szerepel.

38 — A „Tokay”, Elzászban a Pinot gris szőlőfajta szinonimája párhuzamos levélváltás tárgya a Közösség és Magyarország között, amely a kifejezés használatának tilalmára azonos átmeneti időszakot biztosít (HL 1993. L 337., 167. o.).

IX — A negyedik kérdésről

68. Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Bormegállapodás mellékletét képező Közös Nyilatkozatot³⁹, amely szerint a szerződő feleknek a megállapodásra vonatkozó tárgyalások idején nem volt tudomásuk a közösségi és magyar borokkal kapcsolatos homonim elnevezések létezéséről, úgy kell-e tekinteni, mint a valóság nyilvánvalóan téves bemutatását, (mivel a „Tocai” borokra utaló olasz és magyar megnevezések évszázadokon keresztül léteztek egymás mellett, 1948-ban hivatalosan is elismerést nyertek egy Olaszország és Magyarország közötti megállapodásban, és nemrég a közösségi jog hatálya alá vonták őket), és mint ilyen, semmissé teszi-e a szerződések jogáról szóló Bécsi Egyezmény⁴⁰ 48. cikke alapján a Bormegállapodás azon részét, amely megtiltja a „Tocai” megnevezés használatát Olaszország számára.

69. A Bécsi Egyezmény 48. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Valamely állam a szerződéssel kapcsolatos tévedésre, mint olyan okra, amely érvényteleníti a szerződés reá nézve kötelező hatályának elismerését, akkor hivatkozhat, ha a tévedés olyan tényre vagy helyzetre vonatkozik, amelyet az adott állam a szerződés megkötésekor létezőnek feltételezett, s amely

lényeges alapul szolgált ahhoz, hogy a szerződést magára nézve kötelező hatályúnak ismerje el.”

70. A felperesek és az olasz kormány előadják, hogy a Levélváltás a korabeli tényállás, nevezetesen a két elnevezés vitathatatlan, békés és folyamatos használatának téves bemutatásából származik; ennél fogva a Bécsi Egyezmény 48. cikkének értelmében az ezen elnevezések használatának jogától megfosztó mellékletek nem alkalmazhatók.

71. A Közös Nyilatkozat 1. cikke kimondja:

„A 4. cikk 5. a) bekezdésével kapcsolatban a Szerződő Felek kijelentik, hogy a tárgyalások idején nem volt tudomásuk semmilyen különleges esetről, amelyre e cikk rendelkezéseit alkalmazni kellene.”

72. A harmadik előzetes döntéshozatalra feltett kérdés vonatkozásában már kifejtettem, miért vélem úgy, hogy a 4. cikk (5) bekezdése nem alkalmazható jelen ügy tényállására⁴¹.

39 — Lásd a fenti 15. pontot.

40 — United Nations Treaty Series (UNTS) vol. 1155, 331. o. A Bécsi Egyezményt 1969. május 23-án fogadták el, és az 1980. január 27-én lépett hatályba.

41 — Lásd a fenti 61–64. pontot.

73. Ugyanazon oknál fogva a Közös Nyilatkozatot sem lehet a valóság nyilvánvalóan téves bemutatásának tekinteni.

76. A Bécsi Egyezmény 59. cikkének (1) bekezdése   gy rendelkezik:

„A szerződést megsz  ntnek kell tekinteni, ha az abban részes valamennyi fél később azonos tárgyú szerződést k  t és

74. Mindenesetre, ahogyan azt a magyar k  rm  ny a tárgyalásán előadta, a Bécsi Egyezmény 48. cikkére csak az érintett szerződés szerződő felei hivatkozhatnak.

(a) a későbbi szerződésből kit  nik vagy másképpen megállapítható, hogy a részes felek szándéka arra   r  nyult, hogy a tárgyat ez a szerződés szabályozza; vagy

X — Az ötödik és hatodik kérdésről

75.   t  dik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Bécsi Egyezmény 59. cikkének fényében a TRIPs egyezm  ny⁴² homonim bormegnevez  seket szabályozó rendelkezh  sei alkalmazandók-e a Bormegállapodás rendelkezh  sei helyett, amennyiben a k  t   nincs összhangban egymással, hiszen a két megállapodás szerződő felei ugyanazok, és a TRIPs egyezmény 1996. január 1-jén lépett hatályba, t  h  t a Bormegállapodás megkötése után.

(b) a későbbi szerződés rendelkezései a korábbi szerződés rendelkezéseivel annyira összeegyeztethetetlenek, hogy a két szerződést nem lehet egyszerre alkalmazni”.

77. Mivel a nemzeti bíróság kérdése pusztán annak felt  telezh  s  n alapul, hogy a TRIPs egyezmény vonatkozó rendelkezh  sei nincsenek összhangban a Bormegállapodással, ésszerűnek tűnik, hogy a Bizottság megközelítését k  vess  k, és először ezt, azaz a hatodik kérdést vizsgáljuk.

42 — Hivatkozás a 4. lábjegyzetben

78. Hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy két homonim, két különböző bort megjelölő megnevezés esetén (és olyan körülmények között, amelyek bővebb kifejtésére a kérdésben került sor, lásd feljebb), a TRIPs egyezmény 22–24. cikke azt jelenti-e, hogy mindkét megnevezés továbbra is használható, feltéve hogy a múltban, 1994. április 15-ét megelőzően azokat a termelők jóhiszeműen, vagy legalább 10 évig használták (24. cikk (4) bekezdés), és mindkét megnevezés egyértelműen jelöli a bor származási országát, vidékét vagy területét, oly módon, hogy az a fogyasztókat nem téveszti meg.

79. A TRIPs egyezmény 22–24. cikke az egyezmény II. Része („A szellemi tulajdonjogok megadásának, terjedelmének és felhasználásának alapkövetelményei”) 3. Fejezetében („Földrajzi megjelölések”) található.

80. A TRIPs egyezmény 22. cikke így rendelkezik:

„1. A jelen Megállapodás alkalmazásában földrajzi megjelölés valamely Tag területéről, vidékéről vagy helységéből származó olyan termékre vonatkozó megjelölés, amelynek meghatározott minőségét, hírnevét vagy egyéb jellemzőit lényegében a földrajzi eredet határozza meg.”

81. A 23. cikk így rendelkezik:

„1. Mindegyik tag köteles az érdekelt felek számára biztosítani a jogi eszközöket, hogy megakadályozzák borokat megjelölő földrajzi megjelölés alkalmazását nem a szóban forgó földrajzi megjelöléssel jelölt helyről származó borokra (...), még abban az esetben is, ha a termék valóságos eredetét is feltüntetik, vagy ha a földrajzi megjelölést fordításban vagy »fajta«, »típusú«, »-féle«, »utánezat«, illetve hasonló kifejezéssel együtt alkalmazzák.

(...)

3. Borokra vonatkozó homonim földrajzi megjelölések esetében valamennyi megjelölés oltalomban részesül (...) Mindegyik Tag maga határozza meg azokat a gyakorlati feltételeket, amelyek szerint a szóban forgó homonim megjelöléseket egymástól meg kell különböztetni, figyelembe véve, hogy az érintett termelőknek méltányos elbánásban kell részesülniük, és hogy a fogyasztók nem téveszthetők meg.

(...)”

82. A 24. cikk így rendelkezik:

szóban forgó megjelölés megegyezik az adott Tag területén a köznyelvben az áruk vagy szolgáltatások nevéként szokásosan használt kifejezéssel.

„1. A Tagok megállapodnak, hogy tárgyalásokat kezdenek, amelyek célja a 23. cikkben említett egyes földrajzi megjelölések oltalmának erősítése.

(...)”

(...)

4. A jelen fejezet rendelkezései nem követelik meg a Tagoktól, hogy megakadályozzák azokat az állampolgáraikat és lakosaikat egy másik Tag borokra vagy szeszes italokra vonatkozó valamely földrajzi megjelölésének folyamatos és párhuzamos használatában árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban, akik a szóban forgó földrajzi megjelölést folyamatosan használták ugyanarra vagy kapcsolódó árukra és szolgáltatásokra az adott Tag területén (a) legalább tíz évig 1994. április 15-ét megelőzően, vagy (b) jóhiszeműen az adott időpont előtt.

(...)

6. (...) A jelen fejezetben semmi sem követeli meg, hogy valamely Tagnak alkalmaznia kelljen rendelkezéseit egy másik Tag földrajzi megjelölésével kapcsolatban olyan árukra vagy szolgáltatásokra, amelyek esetében a

83. A felperesek és az olasz kormány előadják, hogy jelenleg a TRIPs egyezmény irányadó a Közösség, a tagállamok és a többi szerződő fél számára a borokra vonatkozó homonim földrajzi megjelölések vonatkozásában, és előírja ezen megnevezések védelmét, feltéve hogy technikailag korrekt és jóhiszemű módon használják őket. A 23. cikk védi az érdekelt felek jogát, hogy továbbra is használhassák a homonim földrajzi megjelöléseket, míg a 24. cikk (4) bekezdése a tagokra bízta, hogy szabályozzák az 1994. április 15-ét megelőzően 10 évig jóhiszeműen használt földrajzi megjelölések további használatát. Ezen rendelkezések összeegyeztethetetlenek a Bormegállapodás mellékleteiből származó, „Tocai friulano” megnevezés használatára vonatkozó tilalommal, amelyek ennél fogva nem igazoltak.

84. Válaszul a Bíróság által feltett kérdésre a felperesek és az olasz kormány előadják továbbá, hogy a TRIPs egyezmény 24. cikkének (6) bekezdése egyértelműen párhuzamot von a „földrajzi megjelölés” és a „szőlőfajta

megjelölése” közé, ennél fogva megakadályozza, hogy Magyarország a „Tokaj” földrajzi megjelölésre hivatkozhasson a „Tocai friulano” megnevezés használatának megtiltása céljából.

85. Ezen érveket nem fogadom el.

86. A 23. cikk (1) bekezdése kifejezett kötelezettséget állapít meg a tagok számára a borokat megjelölő földrajzi megjelölés védelme érdekében a nem a szóban forgó földrajzi megjelöléssel megjelölt helyről származó borokkal szemben; semmi szükség arra, hogy keveredést vagy megtévesztést keltsünk. Általánosan elfogadott tény, hogy a „Tokaj” a TRIPs egyezmény értelmében földrajzi megjelölés. Ennél fogva *prima facie* a 23. cikk (1) bekezdése azt írja elő a tagok számára, hogy ezt a megjelölést védjék a Tokaj vidéken kívülről származó borokra vonatkozó használattal szemben.

87. A 23. cikk (3) bekezdése a 23. cikk (1) bekezdésében előírt általános jellegű védelemhez képest enyhébb szabályokat állapít meg két homonim földrajzi megjelölés esetére⁴³. A TRIPs egyezmény alkalmazásában „földrajzi megjelölés” valamely Tag területéről, vidékéről vagy helységéből szár-

mazó olyan termékre vonatkozó megjelölés, amelynek meghatározott minőségét, hírnevét vagy egyéb jellemzőit lényegében a földrajzi eredet határozza meg. Szintén nincs felvetés, mely szerint a „Tocai friulano” bor meghatározott minőségét, hírnevét vagy egyéb jellemzőit a tárgyalt borvidéken lényegében a földrajzi eredet határozná meg. A 23. cikk (3) bekezdése ennél fogva véleményem szerint nem alkalmazható.

88. Ugyanezen oknál fogva a 24. cikk (4) bekezdése, amely bizonyos körülmények között lehetővé teszi a tagok számára a földrajzi megjelölések jóhiszemű használatának folytatását, nem alkalmazható a „Tocai friulano” megnevezés folyamatos használatára.

89. Végezetül, a 24. cikk (6) bekezdése egyszerűen lehetővé teszi a tagok számára, hogy engedélyezzék egy, másik tagállam földrajzi megjelölésével homonim szőlőfajta-megjelölés használatát, de nem teszi ezt kötelezővé. Nyilvánvaló, hogy a Közösség 2007. márciusi hatállyal, egy Magyarországgal kötött kétoldalú megállapodás keretében kifejezetten elállt ettől a 24. cikk (1) bekezdésében szabályozott lehetőségtől, amely, ahogyan az első két kérdés vonatkozásában már megvitattuk, a Közösség kizárólagos hatáskörébe tartozik.

43 — A tárgyalások során példaként hivatkoztak a Riojára, amely Spanyolországban és Argentínában is egyaránt szőlőtermő vidék. Lásd: C. M. Correa és A. A. Yusef, *Intellectual Property and International Trade* (Szellemi tulajdon és nemzetközi kereskedelem) (1998), 176. o.

90. A fentiek alapján nem hiszem, hogy a TRIPs egyezmény vonatkozó rendelkezései összeegyeztethetetlenek a Bormegállapodással; ennél fogva nincs helye a Bécsi Egyezmény 59. cikke alkalmazásának.

92. Az emberi jogokról szóló európai egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.”

XI — A hetedik kérdésről

91. Hetedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az emberi jogokról szóló európai egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének⁴⁴ 1. cikkében megállapított és az Európai Unió Alapjogi Chartája⁴⁵ 17. cikke által átvett tulajdonhoz való jog vonatkozik-e a borok származási helyének megjelölésében és e megjelölések használatában fennálló szellemi tulajdonra, következésképpen ezen jogszabályokban megfogalmazott elv kizárja-e a Levélváltásban található megegyezés alkalmazását, amely nem a megállapodás szövegtestében található, és amely alapján Friuli-Venezia Giulia tartomány bortermelői nem használhatják a „Tocai Friulano” megnevezést, különösen annak fényében, hogy e bortermelők nem kapnak semmiféle kártalanítást, továbbá nincs olyan közérdek, amely indokolná tulajdontól való megfosztásukat, valamint az arányosság elvének nyilvánvaló megsértését.

93. Noha ez a rendelkezés nem tesz említést a kártérítésről, általánosan elfogadott, hogy a nemzetközi jog általános elvei tiszteletben tartásának kívánalma magában foglalja a tulajdontól való megfosztás okán keletkező kártérítési jogosultságot.

94. Az Alapjogi Charta „Tulajdonhoz való jog” alcímű 17. cikke így rendelkezik:

„1. Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és örökölni hagyja. Tulajdonától senkit nem lehet megfosztani, kivéve ha ez közérdekből, törvényben előírt esetekben és feltételekkel, az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni.

⁴⁴ — Hivatkozás az 5. lábjegyzetben; 1952. március 20-án elfogadott Első Kiegészítő Jegyzőkönyv.

⁴⁵ — Hivatkozás a 6. lábjegyzetben.

2. A szellemi tulajdon védelmet élvez.”

95. A felperesek előadják, hogy az olasz bortermelők joga a „Tocai friulano” elnevezés használatára a Jegyzőkönyv értelmében vett „tulajdon” körébe tartozik, amely önálló fogalom nem korlátozódik a materiális javakra; az olasz kormány a tárgyaláson azt állította, hogy egy meghatározott szőlőfajta megnevezés használatának a joga gazdasági jellegű. A Tanács és a Bizottság véleménye szerint jelen ügy nem érinti az Egyezmény vagy a Charta értelmében vett tulajdont, még szellemi tulajdon jelentésben sem: a „Tocai friulano” és „Tocai italico” kifejezések nem földrajzi megjelölések, hanem szőlőfajták. Sem a Párizsi Egyezmény⁴⁶, sem a TRIPs egyezmény nem említi a szőlőfajták megnevezését a szellemi tulajdon kategóriái között.

96. A felperes helyesen állítja, hogy a „tulajdon” a Jegyzőkönyv értelmében a gazdasági értékkel bíró immaterális javakra is kiterjesztett önálló fogalom. Az Emberi Jogok Európai Bírósága elfogadta különösen, egy étterem alkoholtartalmú italok árusítására vonatkozó engedélyének visszavonása kapcsán, hogy a kérdéses étterem működtetéséhez kapcsolódó gazdasági érdek „tulajdon” a Jegyzőkönyv 1. cikke értelmében, mivel az engedély birtoklása az üzletvitel egyik alapvető feltétele, és visszavonásának kedvezőt-

len hatása van az étterem jó hírnevére és értékére. Ennélfogva a Bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az engedély visszavonása, adott ügy körülményei között, sérti az étterem vezetőjének azon jogát, hogy „tulajdonát tiszteletben tartsák” (noha ezt a sérelmet jogosnak, arányosnak és a közérdek által indokoltnak találta)⁴⁷.

97. Nem gondolom ugyanakkor, hogy ez a határozat analóg lenne a jelen ügygel. Semmi nem bizonyítja, hogy a „Tocai friulano” megnevezés folyamatos használata a Friuli Venezia Giulia tartományból származó borok előállításához használt szőlőfajta megjelölésére egyik alapvető feltétele volna annak, hogy ezen borokat továbbra is gyártassák, továbbá az olasz kormány sem bizonyította azon feltételezését, mely szerint e használat megtiltása kedvezőtlen hatással lenne ezen üzletág jó hírnevére és értékére. Az érintett bortermelőknek továbbra is jogukban áll, hogy boraikat különféle — e területen bejegyzett — eredetmegjelölés alatt forgalmazzák. Ha a továbbiakban is fel szeretnék tüntetni a felhasznált szőlőfajta megnevezését, úgy tűnik, léteznek a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Szervezet által elismert elfogadható szinonimák: a tárgyaláson a Bizottság a „sauvignonasse”-t és a „trebbianellót” említette.

46 — Az ipari tulajdon oltalmára létesült, 1883. március 20-i Párizsi Unió Egyezmény.

47 — A 4/1988/148/202. sz., *Tre Traktörer Aktiebolag kontra Svédország* ügy, EHRR (1989) 309.

98. Ehhez még annyit tennék hozzá, hogy kétségesnek tűnik, a felperesek jogosan hivatkoznak-e a tulajdonhoz való jog megsértésére az Egyezmény alapján, hiszen ők nem bortermelők, és nem ismertették, hogy milyen módon érintettek.

német habzóbor-gyártók megtámadtak egy közösségi szabályozást⁴⁹, amely egy öt éves átmeneti időszak elteltével tiltotta a „méthode champenoise” kifejezés használatát olyan pezsgőkre vonatkozóan, amelyek nem jogosultak a „Champagne” eredetmegjelölésre. A termelők úgy vélték, hogy ez a tilalom kedvezőtlenül hat tulajdonhoz való jogukra.

99. Ennélfogva nem vagyok meggyőződve arról, hogy, legalábbis a jelen ügy körülményei között, egy szőlőfajta megnevezésének használati joga egy adott bor forgalomba hozatala során, az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének hatálya alá tartozik. Mindazonáltal röviden áttekintem azt a kérdést, hogy ha létezne ilyen tulajdonjog, az gátolná-e ezen megnevezés használatának tilalmát.

100. Az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének első mondata jogot adományoz a személyeknek tulajdonuk tiszteletben tartásához; a második mondat úgy rendelkezik, hogy „[s]enkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik”.

101. A tulajdon — megfosztás nélkül törtenő — tiszteletben tartására vonatkozóan, hasonló összefüggésben általános útmutatásul szolgál a Bíróság *SMW Winzersekt*-ügyben hozott ítélete⁴⁸. Az adott ügyben a

102. A Bíróság kimondta, hogy a közös agrárpolitikára vonatkozó kérdésekben a közösségi jogalkotónak kiterjedt mérlegelési jogköre van, tehát egy, a tárgyban hozott intézkedés csak akkor jogszerűtlen, ha céljának fényében nyilvánvalóan nem megfelelő. A tulajdonhoz való jog nem abszolút; ennélfogva gyakorlását korlátozni lehet, különösen a közös piacszerzés keretében, feltéve hogy ezen megszorítások megfelelnek a Közösség által kitűzött általános céloknak, és nem jelentenek aránytalan és túrhetetlen sérelmet, amely a biztosított alapvető jogok lényegét is érintené. A „méthode champenoise” megjelölés olyan kifejezés, amelyet, a szóban forgó szabályozást megelőzően, valamennyi habzóbor-termelő jogosult volt használni. E megjelölés használatának tilalmát nem lehet a felperes termelők állítólagosan megszerzett tulajdonjoga megsértésének tekinteni. Végül, az átmeneti rendelkezések elfogadásával, valamint a termelők számára

49 — A pezsgő és habzóbor megnevezésére és kiserelésére vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1992. július 13-i 2333/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 231. 9. o.).

48 — C-306/93. sz. ügy (EBHT 1994., I-5555. o.)

alternatív kifejezések használatának megengedésével (mint amilyen a „hagyományos eljárás”), a Tanács figyelembe vette a termelők álláspontját; ilyen körülmények között a szabályozást nem lehet aránytalannak tekinteni⁵⁰.

103. Ehhez hasonlóan a jelen ügyben is nyilvánvalónak látszik, hogy ha sérelmet is szenved a tulajdon tiszteletbentartásának joga, az arányosság elvét tiszteletben tartották: a „Tocai friulano” szőlő termelői, és az ezen szőlőfajtából bort előállítók számára egy 13 éves átmeneti időszakot biztosítottak, hogy alkalmazkodhassanak a Bormegállapodás által létrehozott új helyzethez, és, ahogy fentebb említettem⁵¹, úgy látszik, vannak alternatív használható szőlőmegnevezések.

105. Először is nyilvánvaló közérdek, hogy a Közösség kölcsönös megállapodásokat kössön a bormegnevezések védelme céljából. Másodszor, a közösségi jog nyilvánvaló jogalapot biztosít a tilalomra, nevezetesen jogszabályi keretet (amelyet, miután átfogó, és nem képezi vita tárgyát, nem ismertettem egyetlen vonatkozásában sem) a borok leírására, olyan összefüggésben, amelyben a kérdéses tilalomnak nyilvánvalóan az a célja, hogy csökkentse az összetévesztés veszélyét a bor előállításához használt szőlőfajta, és azon földrajzi terület megnevezése között, ahol termelik. Végezetül, semmi sem utal arra, hogy a tilalom ellentétes lenne a nemzetközi jog bármelyik elvével. Különösen a hosszú átmeneti időszak hatása, a tilalom korlátozott hatálya (amely szerint az m. t. minőségi bor továbbra is terjeszthető a szőlőfajtából) és az alternatív szőlőmegnevezések használatának lehetősége álláspontom szerint azt jelentik, hogy nem keletkezik kártérítésre való jogosultság.

106. A fent tárgyaltaakhoz hasonló észrevételek vonatkoznak a Charta 17. cikkére.

104. Az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének második mondata vonatkozásában, még ha a „Tocai friulano” megnevezés használatának tilalma odáig terjed is, hogy megfosztja az érintett bortermelőket tulajdonuktól, úgy vélem, ez „közérdekből, és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint” történik, és mint ilyet, az Egyezmény engedélyezi.

XII — A nyolcadik kérdésről

107. Nyolcadik és utolsó kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Bormegállapodás és/vagy a Levélvál-

50 — Az ítélet 21–23. és 28. pontja.

51 — A 97. pontban.

tás jogellenes-e, továbbá a 753/2002/EK rendelet⁵² 19. cikkének (2) bekezdése, amely szerint a „Tocai friulano” megnevezés használata tiltott 2007. március 31-e után, érvénytelen és hatálytalan-e.

kérdést, a borágazat vonatkozásában Magyarország számára kizárólag a közösségi jog irányadó. A 753/2002 rendelet közel 122, földrajzi megjelölést magában foglaló, tehát a „Tocai friulano” helyzetében lévő szőlőfajta-megnevezéssel kapcsolatban rendelkezik, azonban homlokegyenest ellenkező módon, mint a „Tocai friulano” vonatkozásában: ennek a 122 szőlőfajtának engedélyezett a borcímkéken való feltüntetése, a rendelet 19. cikke (1) bekezdésének (c) pontjától eltérve.

108. A felperesek előadják, hogy a 753/2002/EK rendelet mellékletében foglalt tilalom jogellenes, mivel megsérti a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét. A 106 szőlőfajta között, amelyek használatát borelnevezésekben a közösségi jog lehetővé teszi, csak a „Tocai friulano” képezi időszakos korlátozás tárgyát. Sérül továbbá az arányosság elve és az indokolási kötelezettség is. Végül, mivel a TRIPs egyezménynek nincs olyan rendelkezése, amely előírná, hogy a WTO-tagországok kötelesek megszüntetni a homonim földrajzi megjelölések jogi oltalmát, a 753/2002 rendeletben megállapított tilalom jogellenes.

109. A Bíróság által feltett kérdésre válaszolva a felperesek és az olasz kormány előadják továbbá, hogy mivel a Bormegállapodás Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásával hatályát veszítette, és mivel a Csatlakozási Szerződés nem említi sem a Bormegállapodást, sem a „Tocai”-

110. Ezen érvek ugyanakkor nyilvánvalóan túlmutatnak a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatal céljából előterjesztett kérdés körén, amely kifejezetten azt a feltevést fogalmazza meg, hogy a Bormegállapodás és/vagy a Levélváltás jogellenes. A kérdést előterjesztő bíróság tehát a 753/2002 rendelet (amelyet Olaszország az EK 230. cikk alapján közvetlenül is megtámadhatott volna, de nem támadott meg) érvényességére csupán közvetve utal, mint a Bormegállapodás állítólagos érvénytelenségének következményére. Mivel az előző kérdéseimre vonatkozó elemzésem alapján nem hiszem, hogy a Bormegállapodás jogellenes, osztom a Bizottság azon álláspontját, mely szerint a nyolcadik kérdésre nem szükséges választ adni.

52 — Hivatkozás a 22. ítbjegyzetben.

XIII — Véggövetkeztetések

111. A fentiek alapján az alábbi következtetésekre jutottam:

(1) A Bormegállapodás helyesen és megfelelően alapult az EK 133. cikkén, és megkötése a Közösség kizárólagos hatáskörébe tartozott;

(2) Mind a Bormegállapodás, mind a TRIPs egyezmény alkalmazásában a „Tokaj” földrajzi megjelölés, míg a „Tocai friulano” nem; ennél fogva

— nincs összeütközés a 2007-ben hatályba lépő tilalom és a Bormegállapodás homonim földrajzi megjelöléseket szabályozó rendelkezései között;

— a Közös Nyilatkozat nem képezi a valóság téves bemutatását; és

— nincs összeütközés a Bormegállapodás és a TRIPs egyezmény között;

- (3) Egy szőlőfajta-megnevezés használatának joga a bor forgalomba hozatala során nem minősül tulajdonnak az emberi jogokról szóló európai egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke vagy az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikke értelmében, és mindenesetre jelen ügyben nincs jogtalan összeütközés az Egyezménnyel vagy a Chartával.

112. Ennélfogva azon a véleményen vagyok, hogy a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio által feltett kérdéseket a következőképpen kell megválaszolni:

„Az előzetes döntéshozatalra utalt kérdések vizsgálata nem derített fényt egyetlen olyan tényezőre sem, amely kérdéssé tehetné a Magyar Köztársaság és az Európai Közösség között a bormegnevezések kölcsönös védelméről és ellenőrzéséről szóló, 1993. november 29-én aláírt és a Közösség részéről a 93/724/EK határozattal jóváhagyott megállapodás, a Bormegállapodás 4. cikkével kapcsolatos, 1993. november 29-én aláírt Levélváltás vagy az egyes borászati termékek leírása, jelölése, kiserelése és oltalma tekintetében az 1493/1999/EK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó egyes szabályok megállapításáról szóló, 2002. április 29-i 753/2002/EK rendelet érvényességét.”